

Jessen: Skjøndt det er sent i Sessionen tillader jeg mig at indbringe et Lovforslag for at bede det høitærede Thing og den høitærede Indenrigsminister om at ville tage det Spørgsmaal under Overveielse, hvorvidt der ikke maatte være Grund til at forlade den, jeg tror baade i sin Grund og i sin Virkning ubillige Eigning, der hidtil har fundet Sted paa de indenfor et Amts tilfældige Grændser beliggende Kjøbstæder af forskjellige Udgifter, hvortilblandt den væsentligste er til kriminelle Sagers Forsøgning, og gaa over til enten at lade enhver Kjøbstadkommune bære disse Udgifter for sig, ligesom Amtsraadsfredsen bærer sine lignende Udgifter, eller, hvad nogle af Udgifterne angaar, ligne dem paa Amtsraadsfredsen i Forening med de til denne hørende Kjøbstæder. Det har jo været en gjennemgaaende Regel i vor Lovgivning at holde Kjøbstædernes Økonomi strengt adskilt fra Landdistrikternes, og kun med Hensyn til de paa Hartkorn hvilende Kommuneafgifter eller de Afgifter, som benyttes til visse Foranstaltninger, som hidtil fyldestgjordes gjennem Eiendomsbyrder — jeg sigter navnlig til Veindgifterne — har der været en Forening mellem Kjøbstædernes Økonomi og Amternes, idet disse Udgifter jo lignes paa alt Hartkorn i Amtene og derunder ogsaa paa Kjøbstædernes Hartkorn; med Hensyn til alle de øvrige Udgifter derimod har der ligetil de senere Aar været en fuldstændig Adskillelse mellem Udredelsen af Kjøbstædernes og Landdistriktets Udgifter. Deri er imidlertid sket en Forandring — første Gang, saavidt jeg veed, i Aaret 1856 ved Skoleloven — idet man da begyndte at ligne ensartede Udgifter efter Folketallet paa Amtsraadsfredsene og de dermed forenede Kjøbstæder. Senere har man benyttet den samme Fremgangsmaade med Hensyn til nogle andre Udgifter, saaledes ved Loven af 1857 om Fattiges Hjemsendelse og Loven af 1ste Mai 1858 om Udgifter til visse Foranstaltninger for at hindre Koleras Indførelse ad Søveien. Man har ved disse Love ikke

taget Amtet som en Helhed for sig, men derimod Amtsraadsfredsen med de med Amtsraadsfredsen forenede Kjøbstæder; dette forekommer mig at være fuldkommen rigtigt, thi Amtsbegrebet er baade tilfældigt og meget foranderligt. Det anses jo for at være en administrativ Foranstaltning at sammenlægge Amtet, og en saadan Sammenlægning af Amtet vil jo noget kunne forrykke det hidtilværende Fællesskab, der har fundet Sted mellem nogle Kjøbstæder med Hensyn til Udredelsen af visse Udgifter. Der er imidlertid blevet tilbage ikke faa og ikke ubetydelige Udgifter, som ifølge Forordningen af 8de Januar 1830 lignes paa et Amts Kjøbstæder, hvoraf da, som jeg før bemærkede, Udgifter til Straffesagers Forsøgning, Udgifter i Anledning af smitsomme Sygdomme, navnlig Koleras og Koppe-Epidemier, og Udgifter til smitsomme Sygdomme hos Husdyrene ere de væsentligste. Det er disse Udgifter tilligemed nogle andre Udgifter, hvis Eigning forandredes ved Loven af 1850 om Afskaffelse af forskellige Slatte-ligninger, idet de tidligere bleve lignede paa Stiftets Hartkorn og, forsaavidt Udgifterne foresaldt i Kjøbstæder, paa Stiftets Kjøbstæder, hvorfra man ved den nævnte Forordning af 8de Januar 1830 gif over til at lægge Amtsinndelingen til Grund. Kun de Kjøbstæder, der kom til at ligge i samme Amt, kom altsaa til at tage Del i Udredelsen af disse Udgifter, forsaavidt de foresaldt i Kjøbstæderne. Derved gjorde man, saavidt jeg ser, egentlig stor Skade, thi medens der dog var Noget, der talte for paa den større Samling af Kjøbstæder at udligne saadanne Udgifter i den enkelte Kjøbstad, som vare ubestemmelige og meget foranderlige, og hvis Størrelse ikke havde nogen Grund i den større eller mindre Folkemængde i den Kjøbstad, hvori disse Udgifter faldt, hvilket navnlig er Tilfældet med Udgifter til kriminelle Sagers Forsøgning, idet man ved en saadan Eigning opnaade en vis Udjevning, og at gjøre Byrden for den enkelte mere taalelig — Jaa